

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ความสนใจและความต้องการในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสนใจในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในปีการศึกษาที่ผ่านมา (ปีการศึกษา ๒๕๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๔ - กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕) ความถี่ในการอ่าน เวลาที่ใช้ในการอ่าน จำนวนบทความประเภทของเรื่องและชื่อวารสารที่อ่าน จุดมุ่งหมายและแรงจูงใจในการอ่าน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ รวมทั้งศึกษาถึงความต้องการในการอ่านเรื่อง (subject) ต่าง ๆ ในวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ของผู้สอนวิชาชีพนี้ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำวารสารให้ตรงกับ ความสนใจและความต้องการของบุคคลในวงการวิชาชีพกลุ่มนี้ นอกจากนี้ ผลที่ได้ยังใช้เป็นแนวทางในการจัดหาและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ รวมทั้งการจัดบริการสนเทศสำหรับอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์อีกด้วย

สมมุติฐานที่ต้องการทดสอบในการวิจัยนี้ คือ

๑. อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ส่วนใหญ่ใช้เวลาสำหรับการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์มาก

๒. อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ส่วนใหญ่อ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ภาษาอังกฤษมากกว่าวารสารภาษาไทย

๓. เรื่องที่อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์สนใจอ่านสัมพันธ์กับรายวิชาที่รับผิดชอบ

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ประจำผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นวิชาเอกในระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน ๕๐ คน ทั้งนี้ ไม่รวมอาจารย์ที่อยู่ในระหว่างลาศึกษาต่อ คุงาน หรือฝึกอบรม ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามคืนมาจากอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมด หลังจากนั้น นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลโดยวิธีทางสถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมาก กว่าครึ่งหนึ่ง (๔๓ คน จาก ๕๐ คน) จบการศึกษาจากสถาบันในประเทศ เมื่อจำแนกตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ผู้ตอบ พบว่า มีอาจารย์ที่เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์มากกว่าตำแหน่งอื่น ๆ (๓๗ คน) และอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม ๒๖ คน จาก ๕๐ คน มีประสบการณ์ (จำนวนปี) ในการสอนระหว่าง ๑๑ - ๑๕ ปี

ในปีการศึกษา ๒๕๒๕ อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ (๕๕ คน) ไม่ได้ลาศึกษาต่อ คุงาน ฝึกงานและ/หรืออบรม เขียนตำราหรือทำวิจัย และมีอาจารย์ผู้สอนช่วยปฏิบัติงานห้องสมุด ๒๗ คน

สำหรับความสนใจในการอ่าน ในปีการศึกษาที่ผ่านมา (ปีการศึกษา ๒๕๒๕ มิถุนายน ๒๕๒๕ - กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕) อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ตอบแบบสอบถามทุกคน (๕๐ คน) อ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

วารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ภาษาไทยที่
 อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์อ่านเป็นประจำ เรียงตามลำดับความถี่ใน
 การอ่านจากมากไปหาน้อย ๓ ชื่อแรก ไทแก

- วารสารทองสมุก (๔๕ คน)
- วารสารบรรณศาสตร์ (๔๔ คน)
- วารสารบรรณารักษศาสตร์ (เก็บชื่อ "ชาวสารบรรณารักษ-
 ศาสตร์") (๓๙ คน)

วารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ภาษาอังกฤษที่
 อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์อ่านเป็นประจำ เรียงตามลำดับความถี่ใน
 การอ่านจากมากไปหาน้อย ๓ ชื่อแรก ไทแก

- Library Journal (๓๘ คน)
- Library Trends (๓๓ คน)
- Library Quarterly (๓๒ คน)

สำหรับวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ที่บรรณารักษอ่าน จากการวิจัย
 ของสมใจ อิศวประเสริฐก็ พบว่า วารสารภาษาไทยที่บรรณารักษอ่านเป็น
 ประจำ ๓ ชื่อแรก ไทแก

- วารสารทองสมุก
- ชาวสารสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วารสารวิทยบริการ

ส่วนวารสารภาษาอังกฤษที่บรรณารักษอ่านเป็นประจำ ๓ ชื่อแรก
 ไทแก

- Library Journal
- Unesco Journal of Information Science, Librarianship
 and Archives Administration (เก็บชื่อ "Unesco Bulletin
 for Libraries")

- College & Research Libraries

สำหรับความถี่ในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มีอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ๑๕ คน อ่านวารสารสัปดาห์ละครั้ง รองลงมา ๑๓ คน อ่าน ๒ - ๓ วันต่อครั้ง ๑๕ คน อ่าน ๒ - ๓ สัปดาห์ต่อครั้ง ๑๕ คน อ่านไม่แน่นอน แลวแต่เวลาและโอกาสจะอ่านวยหรือแลวแต่ความตองการและความเรงควนในการใชขอมูล ซึ่งปริมาณการอ่านอาจเทียบไคเท่ากับกัการอ่าน ๒ - ๓ สัปดาห์ต่อครั้ง ๕ คน อ่านเกือนละครั้ง ๕ คน อ่านทุกวัน และมีอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์เพียง ๑ คนเท่านั้น อ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ๒ - ๓ เกือนต่อครั้ง

ในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ อาจารย์ผู้สอนจำนวนมากที่สุด (๓๓ คน) อ่านวารสารภาษาอังกฤษมากกว่าวารสารภาษาไทย โดยเป็นอาจารย์ที่จบการศึกษาจากต่างประเทศ ๒๑ คน และอาจารย์ผู้สอนจำนวนมากที่สุด (๓๓ คน และ ๓๕ คน ตามลำดับ) ใชเวลาในการอ่านวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษแต่ละครั้งโดยเฉลี่ยนานประมาณ ๑ - ๒ ชั่วโมง

เมื่อนำความถี่ในการอ่านวารสารมาพิจารณาพร้อมกับเวลาที่ใช้ในการอ่านวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ปรากฏว่า อาจารย์ผู้สอนจำนวน ๗ คน และ ๕ คน ตามลำดับ จาก ๑๗ คน อ่านวารสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ๒ - ๓ วันต่อครั้ง และอาจารย์ ๑ คน และ ๒ คน ตามลำดับ จาก ๕ คน อ่านวารสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษทุกวัน และอาจารย์ใช้เวลาในการอ่านวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษแต่ละครั้งโดยเฉลี่ยนานประมาณ ๑ - ๒ ชั่วโมง ซึ่งนับว่า อาจารย์ใช้เวลาในการอ่านวารสารมาก

จำนวนบทความในวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์จำนวนมากที่สุด (๓๕ คน จาก ๗๕ คน และ ๔๔ คน จาก ๗๕ คน ตามลำดับ) อ่านในปีการศึกษา ๒๕๒๕ มีปริมาณใกล้เคียงกัน คือ ๑ - ๒๐ บทความ

สำหรับเรื่อง (subject) ต่าง ๆ ในวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ที่อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์อ่านเป็นประจำในปี การศึกษาที่ผ่านมา (ปีการศึกษา ๒๕๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๔ - กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕) มีดังนี้ คือ

ก. งานการบริหาร เรื่องที่อ่านเรียงตามลำดับจำนวนผู้ตอบ ได้แก่ การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ รวมทั้งทฤษฎีและผลงานวิจัย การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในคานทฤษฎี หลักสูตร การจ้กองค์กรและ บริหารงานของสมุคมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย

ข. งานเทคนิค ได้แก่ การจ้กหา นโยบายการเลือก วิธีการ และลำดับชั้นในการดำเนินงานจ้กหาวัสดุตีพิมพ์เข้าห้องสมุค โดยเฉพาะการสั่ง ซ้อหนังสือ และวารสารจากต่างประเทศ ปัญหาการดำเนินงานเทคนิคโดย ทั่วไป การจ้กหา นโยบายการเลือก วิธีการและลำดับชั้นในการดำเนินงาน จ้กหาวัสดุไม่ตีพิมพ์เข้าห้องสมุค การจ้กหามวคหนุและการทำบัตรรายการวิทยา- นิพนธ์

ค. การบริการ ได้แก่ บริการข้อสนเทศที่ทันสมัย (Current Awareness Services) และบริการเลือกเผยแพร่ข้อสนเทศ (Selective Dissemination of Information Services - SDI) การศึกษาพฤติกรรม การแสวงหาข้อสนเทศของผู้ใช้บริการตอบค้ถามและช่วยการคนคว้ ความคิค เห็นและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการตอบค้ถามและช่วยการคนคว้

ง. สารนิเทศศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ ปัญหาต่าง ๆ ในการ บัรบปรุงเทคโนโลยี การใช้คอมพิวเตอร์ในการดำเนินงานห้องสมุคในคานงาน วารสาร การศึกษาผู้ใช้สารนิเทศ มาตรฐานและรูปแบบต่าง ๆ ที่เอื้ออ่านวย คอการไชรระบบสารนิเทศและเทคโนโลยีรวมกัน

จ. เรื่องที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุค ได้แก่ สื่อมวลชนกับห้องสมุค ห้องสมุคกับสังคม การเซ็นเซอร์สิ่งพิมพ์ หนังสือและการผลิต

ในการค้นหาความในวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ๔๕ คน จาก ๕๐ คน มีวิธีค้น โดยดูจากตัวเล่มวารสาร สำหรับบริการที่ไซ อาจารย์ผู้สอน ๓๕ คน ไซบริการ ชาวสารที่นำเสนอใจทางบรรณารักษศาสตร์ (Current Awareness Service) ที่จัดทำโดยภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อช่วยในการค้นหาความที่อ่าน และอาจารย์ผู้สอน ๓๕ คน ไซ การเวียนหน้าสารบัญวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และมีอาจารย์ผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด (๖ คน) ไซบริการการเวียนเล่มวารสารทาง บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ช่วยในการค้นหาความที่อ่าน

ในการค้นเรื่องที่ต้องการ อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์จำนวน ๔๕ คน จาก ๕๐ คน ไซบัตรบรรณนิวารสารที่ห้องสมุดจัดทำ รองลงมา ไซ Library Literature (๔๗ คน) และ ไซ Library and Information Science Abstracts (LISA) (๓๕ คน) ในการค้นเรื่อง (Subject) ที่ต้องการ ตามลำดับ ส่วน Current Research in Library and Information Science (เกมชื่อ "Radials Bulletin") อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ไซในการค้นเรื่อง (Subject) ที่ต้องการน้อยที่สุด

วารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ที่อาจารย์ผู้สอน วิชาบรรณารักษศาสตร์อ่าน อาจารย์เกือบทั้งหมด (๗๕ คน) ไซวารสารที่ ต้องการอ่านจากห้องสมุดคณะ และ/หรือ หอสมุดกลาง/สำนักหอสมุด หอสมุดวิทยาเขต ที่สังกัด รองลงมา ไซจากการบอกรับวารสารเป็นการ ส่วนตัว (๓๗ คน) ซึ่งวารสารภาษาไทยที่อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ บอกรับเป็นการส่วนตัวมากที่สุด คือ วารสารหอสมุด (๒๑ คน) ส่วนวารสาร ภาษาอังกฤษที่อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์บอกรับเป็นการส่วนตัวมากที่สุด คือ American Libraries (๓ คน) นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอน ๕ คน ยัง ไซวารสารที่ต้องการอ่านจากห้องสมุดอื่นที่ไปไซเป็นประจำ (ห้องสมุดที่อาจารย์ ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ไปไซเป็นประจำ คือ หอสมุดกลาง สถาบันวิทย-

บริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) และอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ๓ คน ไกววารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ที่กองการอ่านโดย ใช้บริการการยืมระหว่างห้องสมุด

สำหรับการอ่านเรื่องต่าง ๆ ในวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ส่วนใหญ่ (๒๗ คน) อ่านเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจ รองลงมา อ่านเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบ และ/หรือปฏิบัติอยู่ ชาวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงการห้องสมุด วงการวิชาชีพ บรรณารักษ และวงการบรรณารักษศาสตร์ คอลัมน์วิจารณ์หนังสือ หรือแนะนำ รายชื่อหนังสือใหม่ อ่านทุกเรื่อง อ่านบทความทางวิชาการที่มีขนาดสั้น และ อ่านเฉพาะข้อบทความที่หนาสารบัญ ตามลำดับ

สำหรับความทันสมัยของวารสารที่อ่าน ในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ มากกว่าครึ่งหนึ่ง คือ ๔๖ คน อ่านวารสารฉบับปัจจุบัน

สำหรับประโยชน์ที่อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ได้รับจากการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เพื่อสนองจุดมุ่งหมายในการอ่านนั้น ปรากฏว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ได้รับประโยชน์จากการอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายต่อไปนี้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย ๓.๖๐ - ๔.๕๕) เรียงตามลำดับคือดังนี้ นำเนื่อหามาประกอบการเรียนการสอน (๔.๓๕) เพิ่มพูนความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ตลอดจนสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (๔.๓๑) ติดตามความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวโดยทั่ว ๆ ไป ในวงการวิชาชีพ (๔.๑๘) เป็นแนวทางในการปรับปรุงและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (๔.๑๖) การวิจัยและการผลิตผลงานทางวิชาการ (๓.๕๑) ความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ (๓.๖๗) ส่วนประโยชน์ที่อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ได้รับจากการอ่านในระดับน้อย คือ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดทำวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ที่ภาควิชาจัดทำขึ้น (๒.๔๗) และอ่านเพื่อฆ่าเวลา (๑.๕๑)

แรงจูงใจที่ทำให้อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์สนใจอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มากที่สุด คือ เนื้อเรื่องในวารสารตรงกับความสนใจและมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน แรงจูงใจในการอ่าน รองลงมา คือ ต้องการทราบความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวในวงการวิชาชีพ เห็นความสำคัญของการอ่านวารสารทางวิชาชีพของอาจารย์ผู้สอน และต้องการข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อประกอบการวิจัยและการผลิตผลงานทางวิชาการ ตามลำดับ ส่วนแรงจูงใจที่ทำให้สนใจอ่านวารสารน้อยที่สุด คือ คำแนะนำของเพื่อน บุรุษรวมงาน และ/หรือบรรณารักษ์

สำหรับรายชื่อวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ที่อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ให้ความสนใจมากที่สุด โดยจัดเรียงตามลำดับความสนใจจากมากไปหาน้อย (วารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ทั้งกล่าว จะมีหรือไม่มีในหอสมุดมหาวิทยาลัยที่สังกัดอยู่ที่ใด) วารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ภาษาไทยที่อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ให้ความสนใจเป็นอันดับ ๑ ๓ ชื่อแรก ได้แก่

- วารสารหอสมุด (๒๕ คน)
- วารสารวิทยบริการ (๑๓ คน)
- วารสารบรรณศาสตร์ (๑๓ คน)

สำหรับวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ภาษาอังกฤษที่อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ให้ความสนใจเป็นอันดับ ๑ ๓ ชื่อแรก ได้แก่

- Library Journal (๑๐ คน)
- College & Research Libraries (๘ คน)
- American Libraries (เดิมชื่อ "A.L.A. Bulletin")
(๗ คน)

ส่วนวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ที่อาจารย์ผู้สอน
วิชาบรรณารักษศาสตร์ให้ความสนใจมากที่สุด ๓ อันดับแรก โดยจัดเรียงตาม
ลำดับความสนใจจากมากไปหาน้อย วารสารภาษาไทย คือ

๑. วารสารห้องสมุด (๖๑ คน)
๒. วารสารบรรณศาสตร์ (๕๕ คน)
๓. วารสารวิทยบริการ (๕๒ คน)

สำหรับวารสารภาษาอังกฤษที่อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ให้
ความสนใจมากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ

๑. Library Journal (๔๐ คน)
๒. Library Trends (๓๖ คน)
๓. College & Research Libraries (๒๕ คน)

สำหรับความต้องการในการอ่านเรื่อง (subject) ต่าง ๆ ในวารสาร
ทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชา
บรรณารักษศาสตร์ต้องการอ่านเรื่อง (subject) ต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับมาก
(ค่าเฉลี่ย ๓.๖๐ - ๔.๕๕) คือ

ก. งานการบริหาร ได้แก่ การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และ
สารนิเทศศาสตร์ รวมทั้งทฤษฎีและผลงานวิจัย (๔.๐๒) การศึกษาวิชา
บรรณารักษศาสตร์ในคานทฤษฎี หลักสูตร (๓.๔๒)

ข. งานเทคนิค ไม่มีเรื่องใดที่อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์
ต้องการอ่านในระดับมาก มีแต่เรื่องที่ต้องการอ่านในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย
๒.๖๐ - ๓.๕๕) และปานกลางค่อนข้างมาก (ค่าเฉลี่ย ๓.๔๑ ขึ้นไป)

ค. การบริการ ได้แก่ บริการขอสนเทศที่ทันสมัย (Current Awareness Services) และบริการเลือกเผยแพร่ขอสนเทศ (Selective Dissemination of Information Services - SDI) (๓.๕๐) การศึกษาความสนใจและความต้องการในการอ่าน (๓.๕๔) การศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาขอสนเทศของผู้ใช้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า (๓.๖๕) การให้บริการรวบรวมบรรณานุกรมและการทำสาระสังเขป (๓.๖๓) การสำรวจการใช้บริการของผู้ใช้ห้องสมุด (๓.๖๓)

ง. สารนิเทศศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ ปัญหาต่างๆ ในการปรับปรุงเทคโนโลยี (๓.๖๕) การใช้คอมพิวเตอร์ในการดำเนินงานห้องสมุดในคานงานเทคนิค (๓.๖๔)

จ. เรื่องที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด อาจารย์ผู้สอนมีความต้องการอ่านเรื่องที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดในระดับปานกลาง (คาเฉลี่ย ๒.๖๐ - ๓.๕๕) และปานกลางค่อนข้างมาก (คาเฉลี่ย ๓.๔๑ ขึ้นไป)

เมื่อพิจารณาเทียบเรื่องที่อาจารย์อ่านในปีการศึกษา ๒๕๒๕ กับความต้องการในการอ่านเรื่องต่างๆ พบว่า เรื่องที่อาจารย์อ่านกับความต้องการในการอ่านเรื่องนั้นมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ เรื่องที่อาจารย์อ่านเป็นประจำ และ/หรือ อ่านเป็นบางครั้งบางคราว อาจารย์มีความต้องการในการอ่านเรื่องนั้นๆ ในระดับมาก และ/หรือ ปานกลางค่อนข้างมาก และเรื่องที่อาจารย์นานๆ อ่านครั้ง และ/หรือ ไม่เคยอ่าน อาจารย์ก็มีความต้องการในการอ่านเรื่องนั้นในระดับน้อย

นอกจากนี้ เมื่อนำกลุ่มวิชาที่อาจารย์สอนมาวิเคราะห์ร่วมกับเรื่องที่อาจารย์อ่าน ปรากฏว่า อาจารย์ที่สอนวิชาในกลุ่มใด มักอ่านเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิชาในกลุ่มนั้น เช่น อาจารย์ที่สอนวิชาในกลุ่มการบริหาร อาจารย์เกือบทุกคนในกลุ่มนี้อ่านเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร เป็นต้น นอกจากนี้ จากการศึกษากังกล่าว ยังพบว่า อาจารย์ผู้สอนแต่ละคนไม่ได้อ่านวิชาในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น และอาจารย์ผู้สอนนอกจากสนใจอ่านเรื่องที่เกี่ยวข้อง

กับวิชาที่สอนแล้ว ยังอ่านเรื่องในกลุ่มอื่นอีกด้วย จากการศึกษาดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า เรื่องที่อาจารย์ผู้สอนอ่านสัมพันธ์กับกลุ่มวิชาที่สอน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เรื่องที่อาจารย์ผู้สอนสนใจอ่านสัมพันธ์กับรายวิชาที่รับผิดชอบ และจากการวิจัยนี้ ยังพบว่า อาจารย์ผู้สอนที่ช่วยปฏิบัติงานห้องสมุด โดยช่วยปฏิบัติงานด้านการบริหาร งานเทคนิค งานบริการ และงานอื่น ๆ ในห้องสมุด อ่านเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดที่ช่วยปฏิบัติเช่นกัน

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการอ่านวารสาร ปรากฏว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ไม่ประสบปัญหาและอุปสรรคใดในระดั้มาก (ค่าเฉลี่ย ๓.๖๐ - ๔.๕๕) ส่วนใหญ่ประสบปัญหาและอุปสรรคในระดั้มานกลาง (ค่าเฉลี่ย ๒.๖๐ - ๓.๕๕) และปานกลางค่อนข้างมาก (ค่าเฉลี่ย ๓.๔๑ ขึ้นไป) ในเรื่อง กำหนดออกของวารสารภาษาไทยล่าช้ามากและไม่แน่นอน (๓.๔๕)

การอภิปรายผลการวิจัย

จากสมมุติฐานข้อ ๑ ที่กำหนดไว้ว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ส่วนใหญ่ใช้เวลาสำหรับการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์มาก ผลการวิจัยนี้ ปรากฏว่า อาจารย์ผู้สอน ๑๕ คน จาก ๕๐ คน อ่านวารสารสัปดาห์ละครั้ง และอาจารย์ใช้เวลาในการอ่านวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษไม่ต่างกัน คือ อาจารย์ผู้สอน ๓๓ คน จาก ๓๕ คน และ ๓๕ คน จาก ๕๐ คน ตามลำดับ ใช้เวลาในการอ่านวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษแต่ละครั้งโดยเฉลี่ยนานประมาณ ๑ - ๒ ชั่วโมง รองลงมา อาจารย์ใช้เวลาในการอ่านแต่ละครั้ง ๓๐ - ๕๕ นาที มากกว่า ๒ ชั่วโมงขึ้นไป และไม่ถึง ๓๐ นาที ตามลำดับ แต่เมื่อนำความถี่ในการอ่านวารสารมาพิจารณาร่วมกับเวลาที่ใช้ในการอ่านวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ปรากฏว่า อาจารย์ผู้สอนจำนวน ๓ คน และ ๔ คน ตามลำดับ จาก ๑๗ คน อ่านวารสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ๒ - ๓ วันต่อครั้ง และอาจารย์ ๑ คน และ ๒ คน ตามลำดับ จาก ๔ คน อ่านวารสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษทุกวัน และอาจารย์ใช้เวลาในการอ่านวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษแต่ละครั้งโดย

เฉลี่ยนานประมาณ ๑ - ๒ ชั่วโมง ซึ่งนับว่า อาจารย์ใช้เวลาในการอ่านวารสารมาก การที่อาจารย์ใช้เวลาในการอ่านวารสารมาก เนื่องมาจากภารกิจที่สำคัญของอาจารย์ผู้สอน คือ ทดสอบและเพิ่มพูนความรู้ในสาขาวิชาชีพของตนเองอยู่เสมอ เพื่อจะนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับผู้เรียนต่อไป และนำผลที่ได้จากการอ่านมาใช้ในการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อประกอบการวิจัยและการผลิตผลงานทางวิชาการ

ผลการวิจัยนี้ ตรงกับงานวิจัยของ Stenstrom และ McBride (๑๙๗๕ : ๔๒๖ - ๔๓๑) ที่ศึกษาการใช้วารสารของผู้สอน คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลินอยส์ ที่พบว่า อาจารย์ผู้สอนใช้วารสารเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญในการค้นคว้างานวิชาการ และอ่านวารสารเพื่อทราบข่าว ความเคลื่อนไหวในวงการวิชาชีพ อาจารย์ร้อยละ ๘๘ อ่านวารสารวิชาการเป็นประจำ แต่ผลการวิจัยนี้ ต่างจากผลการวิจัยของสมใจ อิศวประเสริฐกิจ (๒๕๒๔) ที่พบว่า บรรณารักษ์ของสมาคมมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ใช้เวลาสำหรับการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์น้อย ความถี่ที่ใช้ในการอ่าน คือ ๒ - ๓ เดือนต่อครั้ง และเดือนละครั้ง

สมมุติฐานข้อ ๒ คือ อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ส่วนใหญ่ อ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ภาษาอังกฤษมากกว่าวารสารภาษาไทย จากผลการวิจัยนี้ พบว่า อาจารย์ผู้สอนจำนวน ๓๓ คน จาก ๗๕ คน อ่านวารสารภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย ขณะที่อาจารย์ ๒๗ คน อ่านวารสารภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ และมีอาจารย์ ๑๕ คน ที่อ่านวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษจำนวนพอ ๆ กัน นอกจากนี้ เมื่อนำภาษาที่อ่านมาวิเคราะห์ร่วมกับสถาบันที่จบการศึกษาของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่า อาจารย์ที่อ่านวารสารภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย ซึ่งมี ๓๓ คน เป็นอาจารย์ที่จบการศึกษาจากต่างประเทศ ๒๑ คน และในทำนองเดียวกัน อาจารย์ที่อ่านวารสารภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ ๒๗ คน เป็นอาจารย์ที่จบจากในประเทศ ๒๑ คน ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าว สรุปได้ว่า เนื่องจาก

วารสารภาษาอังกฤษเสนอข่าว ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในวงการบรรณารักษศาสตร์ และเนื้อหาวิทยาการใหม่ ๆ ที่ตรงกับความสนใจของผู้ใช้และทันสมัยกว่าวารสารภาษาไทย และจำนวนวารสารภาษาอังกฤษมีมากกว่าวารสารภาษาไทย จึงเลือกอ่านได้มากกว่า นอกจากนี้ กำหนดออกของวารสารภาษาไทยที่ไม่แน่นอนและล่าช้ามามาก ทำให้ผู้อ่านขาดความต่อเนื่องในการติดตามอ่าน และทำให้การจัดทำครรชนี และสาระสังเขปของวารสารภาษาไทยไม่ทันสมัย นอกจากนี้ มีข้อสังเกตว่า อาจารย์ที่จบการศึกษาจากต่างประเทศอ่านวารสารภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย และอาจารย์ที่จบในประเทศไทยอ่านวารสารภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากอาจารย์ที่จบการศึกษาจากต่างประเทศมีความสนักคานภาษาและคุ้นเคยกับวารสารภาษาอังกฤษมากกว่าวารสารภาษาไทย แต่ทั้งนี้ การเลือกอ่านวารสารภาษาไทยขึ้นอยู่กับลักษณะวิชาที่อาจารย์ผู้สอนรับผิดชอบ

ดังนั้น ผลการศึกษาในส่วนนี้ สอดคล้องกับสมมุติฐานที่กล่าวข้างต้น แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมใจ อิศวประเสริฐกิจ (๒๕๒๕) ที่บรรณารักษหองสมุคมหาวิทยาลัยสวนใหญ่อ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ

สำหรับจำนวนบทความที่อาจารย์ผู้สอนอ่าน พบว่า จำนวนบทความในวารสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่อาจารย์อ่านมากที่สุดและรองลงมาไม่แตกต่างกัน คือ อาจารย์ ๓๕ คน จาก ๓๕ คน และอาจารย์ ๔๔ คน จาก ๓๕ คน ตามลำดับ อ่าน ๑ - ๒๐ บทความ และเมื่อวิเคราะห์จำนวนบทความที่อ่านกับประสบการณ์ (จำนวนปี) ในการสอนของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง ๑ - ๑๐ ปี และมากกว่า ๑๖ ปีขึ้นไป มีลักษณะการอ่านที่คล้ายคลึงกัน คือ มักอ่านบทความวารสารภาษาไทยระหว่าง ๑ - ๒๐ บทความ ยกเว้น อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง ๑๑ - ๑๕ ปี มีลักษณะการอ่านที่แตกต่างจาก ๒ กลุ่มดังกล่าว คือ อาจารย์ในกลุ่มนี้อ่านบทความวารสารภาษาไทยระหว่าง

๒๑ - ๔๐ บทความเป็นอันคับแรก ส่วนบทความวารสารภาษาอังกฤษ อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ (จำนวนปี) ในการสอนต่างกันในแต่ละกลุ่ม อ่านบทความภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน คือ อ่านระหว่าง ๑ - ๒๐ บทความเป็นส่วนใหญ่

เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนบทความที่อ่านกับตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกัน แต่จำนวนบทความที่อ่านไม่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่อ่านบทความในวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษระหว่าง ๑ - ๒๐ บทความ รองลงมา อ่าน ๒๑ - ๔๐ บทความ

เมื่อพิจารณาจำนวนบทความที่อ่านกับการลาศึกษาต่อ คุงาน ปริญญา เขียนตำราหรือทำวิจัยของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ทั้งอาจารย์ที่ลาและไม่ลาศึกษาต่อ คุงาน ปริญญา เขียนตำราหรือทำวิจัย ส่วนใหญ่อ่านบทความวารสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน คือ ๑ - ๒๐ บทความ

โดยสรุป จะเห็นได้ว่า อาจารย์ผู้สอนอ่านบทความในวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน คือ ๑ - ๒๐ บทความ โดยประสบการณ์ (จำนวนปี) ในการสอน ตำแหน่งทางวิชาการ และการลาศึกษาต่อ คุงาน ปริญญา เขียนตำราหรือทำวิจัย ของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ใช่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการกำหนดจำนวนบทความที่อ่าน

สำหรับสมมุติฐานข้อ ๓ ที่ว่า เรื่องที่อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์สนใจอ่านสัมพันธ์กับรายวิชาที่รับผิดชอบนั้น ผลการวิจัย ปรากฏว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ส่วนใหญ่สนใจอ่านบทความเกี่ยวกับวิชาที่สอน และบทความที่มีเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาก ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ผู้สอนในกลุ่มวิชาการบริหาร งานเทคนิค การบริการ สารนิเทศศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่องที่เกี่ยวกับห้องสมุด และสิ่งพิมพ์ลักษณะพิเศษ โดยพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาในกลุ่มบริหาร ๓๗ คน สนใจอ่านบทความที่เกี่ยวกับวิชาการบริหารถึง ๓๖ คน วิชาในกลุ่มการบริหารนี้ ไค่แก่ การบริหารงานห้องสมุด

ทั่วไป การบริหารงานห้องสมุดแต่ละประเภท การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ ปัญหาการใช้ห้องสมุด หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุด เป็นต้น

อาจารย์ผู้สอนวิชาในกลุ่มงานเทคนิค ๓๔ คน สนใจอ่านเรื่องเกี่ยวกับงานเทคนิค ๓๓ คน โดยวิชาในกลุ่มงานเทคนิค ได้แก่ การเลือกและจัดหาทรัพยากรห้องสมุด การจัดหมู่และทำบัตรรายการ

อาจารย์ผู้สอนวิชากลุ่มบริการ ๔๐ คน สนใจอ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับงานบริการถึง ๓๔ คน ซึ่งวิชาในกลุ่มงานบริการนี้ ได้แก่ บริการต่าง ๆ ของห้องสมุด ไม่ว่าจะเป็นบริการจ่าย - รับ บริการอ้างอิง กิจกรรมบริการของห้องสมุดทุกประเภท รวมถึงวรรณกรรม และการจัดบริการหนังสืออ้างอิง ในวรรณกรรมสาขาต่าง ๆ

ส่วนอาจารย์ผู้สอนวิชาสารนิเทศศาสตร์และเทคโนโลยี ๑๗ คน มีความสนใจอ่านบทความทางเทคโนโลยี ๑๕ คน วิชาที่จัดไว้ในกลุ่มนี้ ได้แก่ โสตทัศนวัสดุและนวัตกรรมในห้องสมุด สารนิเทศศาสตร์ ระบบข้อมูลและสารนิเทศ

สำหรับอาจารย์ผู้สอนวิชาในกลุ่มสิ่งพิมพ์ลักษณะพิเศษ ซึ่งได้แก่ วารสารและหนังสือพิมพ์ จกหมายเหตุ และสิ่งพิมพ์รัฐบาล จำนวน ๔ คน สนใจอ่านบทความในกลุ่มวิชาดังกล่าวทุกคน

จากผลที่ปรากฏข้างต้น กล่าวได้ว่า อาจารย์ผู้สอนในแต่ละกลุ่มวิชา สนใจอ่านและติดตามข่าวสาร ความเคลื่อนไหวในวิชาที่ตนรับผิดชอบ นอกจากนี้ จากการวิจัย ยังพบว่า อาจารย์ผู้สอนที่ช่วยปฏิบัติงานห้องสมุด โดยช่วยปฏิบัติงานด้านบริหาร งานเทคนิค งานบริการ และงานอื่น ๆ ทุกคนอ่านเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดที่ช่วยปฏิบัติเช่นกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Swisher และ Smith (๑๙๕๒: ๕๑ - ๕๔) ที่กล่าวว่า วารสารที่บรรณารักษะห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัย

และเพื่อการค้นคว้าวิจัย (The Association of College and Research Libraries - ACRL) อ่านส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงและเพราะมีการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการวิชาชีพ และผลการวิจัยของ ปรานี กิ่งนาพัน (๒๕๒๐) ที่ว่า บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาส่วนใหญ่ได้ติดตามอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ เป็นประจำ ซึ่งทำให้บรรณารักษ์ทราบข่าว ความเคลื่อนไหวในวงการหนังสือได้เป็นอย่างดี

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการสำรวจความสนใจในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในปีการศึกษาที่ผ่านมา คือ ปีการศึกษา ๒๕๒๔ (เดือนมิถุนายน ๒๕๒๔ - กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕) โดยให้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามระบุถึง ความถี่ในการอ่าน เวลาที่ใช้ในการอ่าน จำนวนบทความ ประเภทของเรื่องและชื่อวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่อ่านในปีการศึกษาที่ผ่านมาในแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสมบูรณ์ที่สุด แบบสอบถามจึงยาวและมีรายละเอียดมาก ทำให้อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามบางท่านไม่เต็มใจที่จะให้ข้อมูลสำหรับการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะสำหรับภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

๑.๑ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ หอสมุด และสมาคมทางวิชาชีพ ควรร่วมมือกันในการจัดให้มีการประชุม อภิปราย สัมมนา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเป็นการเสริมและแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาชีพให้แก่อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บรรณารักษ์หอสมุด และนักศึกษาระดับปริญญาตรี นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมการอ่าน

วรรณกรรมทางวิชาชีพอีกด้วย ทั้งนี้ Landreth (๑๙๘๐ : ๒๐๐๖A - ๒๐๐๖B) และ สมใจ อิศวประเสริฐ (๒๕๒๕) โค้ชขอเสนอแนะไว้ว่า การจัดทำ มีการประชุม อภิปราย และให้คำแนะนำเกี่ยวกับวรรณกรรมทางวิชาชีพ จะเป็นทางหนึ่งที่จะก่อให้เกิดนิสัยรักการอ่านวรรณกรรมทางวิชาชีพได้

๑.๒ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ควรสนับสนุนให้อาจารย์ภาค วิชาบรรณารักษศาสตร์มีผลงานการวิจัย เขียนตำราทางวิชาการ รวมทั้ง การให้บริการชุมชนในสถานต่าง ๆ ให้มากขึ้น

๒. ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุด

๒.๑ การจัดทำรายชื่อบรรณสารทางบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ที่ห้องสมุดอยู่ส่งไปยังภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และ/หรือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ เพื่อเป็นการแจ้งให้ ทราบว่า ห้องสมุดแต่ละแห่งมีวารสารชื่อใดบ้าง ตลอดจนการจัดบริการ ยืม - คืน วารสารระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จะเป็นการอำนวยความสะดวกในการใช้วารสารให้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นการใช้วารสาร ร่วมกัน ซึ่งอาจจะช่วยแก้ปัญหาการขาดงบประมาณในการบอกรับวารสารได้ บางส่วน

๒.๒ จากการวิจัยพบว่า ห้องสมุดควรจัดบริการส่งเสริม การอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ให้แก่อาจารย์ผู้สอน วิชาบรรณารักษศาสตร์เพิ่มเติม ทั้งนี้ ห้องสมุดควรมีบริการหมุนเวียนวารสาร หรือสำเนาหน้าสารบัญวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ฉบับ ล่าสุกให้อาจารย์ทุกคนในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นประจำ และควรปรับปรุง บริการครุภัณฑ์ และสาระสิ่งพิมพ์วรรณกรรมทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ- ศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้อาจารย์ผู้สอนสามารถติดตามอ่าน เรื่อง และ/หรือ สิ่งพิมพ์ที่ตรงกับความสนใจของตน หรือที่เกี่ยวข้องกับงาน สอน และงานที่ตนรับผิดชอบได้มากขึ้น เช่น เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในงานวิจัย

ของสมใจ อัครประเสริฐกิจ (๒๕๒๔) ที่ว่า บรรณารักษ์ของสมาคมมหาวิทยาลัย
 ของการใหม่การปรับปรุงบริการครุชนัน และสาระสังเขปวรรณกรรมทาง
 บรรณารักษศาสตร์ ซึ่งจะช่วยให้บรรณารักษ์สามารถติดตามอ่านสิ่งพิมพ์ที่ตรงกับ
 ความสนใจของตนหรือที่เกี่ยวข้องกับงานของตนได้มากที่สุด

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้จัดทำวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ของไทย

๓.๑ จากผลการวิจัยนี้ พบปัญหาว่า กำหนดออกของวารสาร
 ทางบรรณารักษศาสตร์ภาษาไทยล่าช้ามาก และไม่แน่นอน ผู้จัดทำจึงควรออก
 วารสารให้ตรงตามกำหนด

๓.๒ จากการวิจัยพบปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระในวารสารทาง
 บรรณารักษศาสตร์ภาษาไทยส่วนใหญ่ไม่น่าสนใจ และเรื่องที่มีอยู่ไม่ตรงกับความ
 ต้องการ ดังนั้น ผู้จัดทำวารสารจึงควรปรับปรุงเนื้อหาทางด้านการบริหาร การ
 บริการ และสารนิเทศศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นเรื่องที่อาจารย์ผู้สอนต้อง
 การอ่านในระดับมาก และเรื่องทางงานงานเทคนิค และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
 หอสมุด ซึ่งเป็นเรื่องที่อาจารย์ต้องการอ่านในระดับปานกลาง น่าอ่าน
 ชวนติดตาม และมีหลายรูปแบบ รวมทั้งมีประโยชน์อย่างมากต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องใน
 วงการวิชาชีพ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยนี้ จะเป็นแนวทางในการจัดทำ ปรับปรุง
 และพิจารณาบทความที่เหมาะสมและเป็นที่น่าสนใจ เพื่อลงพิมพ์ในวารสารของไทย

๓.๓ จากการวิจัยนี้ พบว่า วารสารทางบรรณารักษศาสตร์
 ภาษาไทยขาดการแปลบทความที่น่าสนใจจากวารสารภาษาอังกฤษ ดังนั้น จึง
 ควรมีการเลือกแปลบทความที่น่าสนใจจากวารสารภาษาอังกฤษและภาษาอื่น ๆ
 ลงในวารสารของไทยให้มากขึ้น

๓.๔ ผู้จัดทำวารสารควรขอความร่วมมือจากอาจารย์ภาควิชา
 บรรณารักษศาสตร์ ผู้บริหารหอสมุด กรรมการบริหารสมาคมหอสมุดแห่ง
 ประเทศไทย บรรณารักษ์ และบุคคลภายนอกที่สนใจเรื่องเกี่ยวกับหอสมุด

บรรณาธิการศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องของทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้กับห้องสมุดได้ ให้ช่วยเขียนบทความที่เขียนขึ้นจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานลงในวารสารให้มากขึ้น

๓.๕ วารสารทางบรรณาธิการศาสตร์ภาษาไทยควรลงบทความย่อผลการวิจัยทางบรรณาธิการศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ทั้งของไทยและต่างประเทศ เพื่อติดตามงานวิจัยในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง และควรจะลงหัวข้อวิทยานิพนธ์ของนิสิตที่ผ่านการอนุมัติให้ดำเนินการใดแล้วในวารสาร เพื่อป้องกันการทำเรื่องซ้ำกัน และช่วยให้นิสิตสามารถติดตามงานวิจัยที่กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการใด

แนวทางการวิจัยในอนาคต

๑. ควรมีการศึกษาความสนใจและความต้องการในการอ่านวารสารทางบรรณาธิการศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของผู้ใช้กลุ่มอื่น ๆ นอกเหนือจากกลุ่มอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณาธิการศาสตร์ และกลุ่มบรรณาธิการห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่โตมีการศึกษามาแล้ว เช่น กลุ่มนักศึกษา กลุ่มบรรณาธิการห้องสมุดประเภทอื่น ๆ เป็นต้น การศึกษาดังกล่าวจะช่วยให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความสนใจและความต้องการในการอ่านเรื่องต่าง ๆ ในวารสารทางบรรณาธิการศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของผู้อ่านวารสารวิชาชีพนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำและปรับปรุงวารสารทางบรรณาธิการศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของไทย โดยผู้จัดทำสามารถพิจารณาจัดพิมพ์เผยแพร่ เรื่องที่ตรงกับ ความสนใจและความต้องการของผู้ใช้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผลที่ได้จากการวิจัย ห้องสมุดยังสามารถที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทําและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านวารสารทางบรรณาธิการศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ รวมทั้งการจัดบริการสนเทศสำหรับบุคคลในวิชาชีพนี้อีกด้วย

๒. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสนใจและความต้องการในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ตามแนวนั้นในระยะเวลา ๕ - ๑๐ ปีข้างหน้า เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเปรียบเทียบว่า ความสนใจและความต้องการในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของกลุ่มอาจารย์ผู้สอนวิชาชีพนี้ ในระยะเวลา ๕ - ๑๐ ปี ใ้มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ และ/หรือ มีการเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด

๓. ควรมีการศึกษาความสนใจและความต้องการในการอ่านวารสารของผู้ใช้วารสารในสาขาวิชาอื่น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำวารสารให้ตรงกับ ความสนใจและความต้องการของผู้ใช้ให้มากยิ่งขึ้น และผลที่ได้ของสมุคยังใช้เป็นแนวทางในการจัดทำวารสารและจัดบริการสนเทศสำหรับผู้ใช้อวารสารในสาขาวิชานั้นได้อีกด้วย

๔. ควรมีการศึกษาความสนใจและความต้องการในการอ่านวารสารทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเปรียบเทียบว่า ความสนใจและความต้องการในการอ่านวารสารของอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เหมือนกันและ/หรือต่างกันมากน้อยเพียงใด

